

Küresel Savunma Harcamaları

Tibethan Furkan Yalçın*

1 Giriş

Yüzyıllardır süre gelen dünya tarihinde ilk şehir devletlerinden günümüz modern ulus devletlerine kadar gelişen süreçte dünya sayısız savaş tecrübesi edinmiştir. Bu savaşlar kimi zaman iki aktör arasında yaşanırken kimi zamanda ikiden fazla aktörün de taraf olduğu bölgesel nitelikte savaşlarda meydana gelmiştir. En son yaklaşık 100 yıl önce dünya arka arkaya 2 küresel düzeyde savaşa sahne olmuştur. Ve halen günümüzde dahil dünyanın birçok yerinde fiili savaş devam etmektedir. Tüm bu sonuçlar neticesiyle dünya üzerindeki birçok devlet gelirlerinin büyük bir kısmını savunma harcamalarına ve savunma sanayi ürünlerinin ithalatı için kullanılmaktadır. Bu çalışmanın konusuda ülkelerin savunma harcamalarına ne kadar önem verdiklerini irdelemek, gider kalemlerinin büyük bir çoğunluğunun bu harcamaları oluşturduğunu aktarmaya çalışmaktır. Çalışmada kullanılacak veriler ; Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü (SIPRI) raporlarından baz alınarak oluşturulmuştur.

1.1 Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı küresel düzeyde yapılan savunma harcamalarının ülkelerin ne kadar önem verdiğini anlamak, uluslararası ticaretin büyük bir kısmının savunma sanayi ürünlerinden meydana geldiğinin üzerinde durmak ve bu ticaretin ülkelerin dış politikasının ve ekonomi politiği kavramının üzerinde nasıl bir etki bıraktığını analiz etmektir.

1.2 Literatür

Küreselleşme kavramının ülkelerin dış politika kararlarındaki etkisi o ülkenin güvenlik algısı ve buna bağlı olarak savunma harcamaları üzerindeki etkisidir. Araştırmacılara göre küreselleşen dünya uluslararası ticarete bir takım avantajlar sağlamış akabinde bu avantajlar bir takım fırsat maliyetleri oluşturmuş ve refah etkisini arttırmıştır. Bu nedenle ülkeler arası çatışma eğilimi azalacak ve savunma harcamalarının gider kalemleri içindeki payıda azalacaktır. Fakat elimizdeki veriler bunun tam tersi sonuç doğurduğunu göstermektedir. Çünkü küreselleşme kavramını farklı değerlendiren ulus devletleri güvenlik algılarının olumsuz

*19080764, [Github Repo](#)

yönde etkilenmesine bağılı olarak savunma harcamalarında artış görüldüğünü anlaşılmaktadır.@cengizkuresellecsme

Savunma harcamaları devletlerin siyasi varlığının ülke sınırları içerisinde veya dışarısında herhangi bir güvenlik zafiyetiyle karşılaşılmaması durumlarına hazırlık olarak milli gelirden yapılan harcamalardır.@csicsman2017kuresellecsme

Günümüzde siyasi, coğrafi ve kültürel sınırların kısmende olsa ortadan kalkmasıyla sermayenin dolaşımdaki hızının artmasıyla birlikte ülkeler arasındaki bağlantılar ve ilişkiler çeşitlik kazanmıştır.Küreselleşme savunma harcamalarını diğer sosyal harcamalara göre daha fazla teşvik etmektedir. Buna bağılı olarakda küreselleşme çatışma ortamına, eşitsizliğe, huzursuzluğa neden olduğu düşünülmektedir.@torusdaugfinans

Savunma harcamaları; ülkeye karşı saldırılarda caydırıcı bir güç olmasının yanında, olası bir saldırı ile karşı karşıya kaldığında bu saldırıya karşı konularak engellemesini sağlamak için yapılan harcamalardır. Savunma harcamalarının bu iki yönü düşünüldüğünde bu harcamaların hem barış hem de savaş dönemlerinde gerçekleştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.Saldırı veya savaş öncesi gerçekleştirilen savunma harcamaları devletin gücünü gösterir. Saldırı anında ise tehlikeye karşı konulması açısından önem arz etmektedir. Bu nedenle ülkeler genellikle gerginlik dönemlerinde bu harcamalarının düzeyini arttıırırlar. Savunma harcamalarını belirleyen birçok faktör bulunmaktadır. Ekonomik faktörler (milli gelir, bütçe) ve ekonomik olmayan faktörler (coğrafi konum, jeopolitik konum ve siyasi rejim) olarak iki ana başlık altında düşünülebilir.Yolcu vd. (2020)

2 Kaynakça

<https://www.sipri.org/databases/milex>

<https://dergipark.org.tr/en/pub/sayistay/issue/61573/919324>

<https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/690165>

<https://dergipark.org.tr/en/pub/asead/issue/41905/505227>

<https://dergipark.org.tr/en/pub/kmusekad/issue/67623/995650>

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/328033>

<https://acikerisim.sakarya.edu.tr/handle/20.500.12619/92882>